Posamezna številka Din 1·—.
ŠTEV. 87.
V LJUBLJANI, četrtek, 14. maja 1925.
Poštnina plačana v gotovini.
LETO II.

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvzemši nedelj in praznikov.
Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20·—, inozemstvo Din 30·—.

Neodvisen političen list.
UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO: SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 18.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.
Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.638.

O sporazumu.

V zadnjem »Kmetijskem listu« je objavil pod gornjim naslovom posl. Pucelj uvodnik, katerega vsled njegove jasnosti in važnosti v celoti ponatiskujemo.

Zgodovinsko važni sklepi, ki jih je storil naš peti redni občni zbor, nadalje resolucije ter smernice, ki so se dale načelstvu in izvrševalnim, kakor tudi posebnim odborom, vse to je močno učinkovalo na naše nasprotnike tako s klerikalnega, kakor z mladinskega tabora. Razumem zato njihovo besno jezo, izvirajočo iz težavnega in naravnost obupnega položaja; psovke in natolcevanja me pa samo v toliko zanimajo, v kolikor so za mene dokaz njihove duševne dekadence.

Važna je samo ena stran njihovih intrig in še ta samo za one, ki bivajo daleč od političnih centrov ter so navezani dostikrat edino na motne in nepoštene vire mladinskega tiska. Za take ljudi, zlasti če nimajo krepkega samoniklega mišljenja, je nevarnost, da nasedejo eni ali drugi intrigi in laži, ki jih židovsko-rafinirana žurnalistika bruha liki žaromet v temno poletno noč iz svoje svinčene tiskarne. Najpoprej začno s stavkom: »Pucelj pravi, da je za sporazum, a naj ve, da sporazuma ni brez Srbov, ki so dali naši državi toliko in toliko . . .« Drugi dan nadaljuje: »V sporu med Srbi in Hrvati bi morali zavzemati Slovenci nevtralno stališče.« In že zavije tretji dan, da je »uspostavljati slovensko fronto, biti proti Srbom« in tako dalje. In iz vsega tega nastane uvodni članek, da smo separatisti in boljševiki in menda celo koritarji.

Na tako podlo zavijanje in sumničenje je treba jasnega odgovora, ne tistim, ki to pišejo bolj iz hudobije, ko iz neumetnosti, nego tistim, ki so v nevarnosti, da jih taka ognjemetna pisava momentano zaslepi.

Sporazum je: doseči tisto srednjo linijo našega notranjega državnega življenja, ki bi dobila odobritev vseh, ki se jih tiče. To je: naša notranja sporazumna ureditev more biti samo taka, s katero bi bili zadovoljni Srbi, Hrvati in Slovenci, to je večina vseh treh bratskih edinic. Naša državna ureditev, s katero eden ali drugi ne soglaša ali je celo izvršena proti njegovi volji, more biti samo zasilna in začasna, izpremeniti pa jo je v trajno in stalno ter po volji vseh, od katerih zavisi in to čimprej mogoče. Kdor torej sporazum ovira ali celo proti njemu deluje, ta istočasno podaljšuje naše neznosno gospodarsko stanje, ki je zašlo v tako desolatne razmere ponajveč radi našega notranjega spora. Sporazum pospeševati je torej naša dolžnost ne samo s političnega in obče državnega stališča, nego tudi pred vsem z **gospodarskega**, kar posebno bridko občutimo zlasti vsi prečanski kmetje.

To je vsakemu jasno. Kdo pa naj sporazum izvrši? Srbi, Hrvati in Slovenci! In sicer dobri Srbi, dobri Hrvati in dobri Slovenci. Kdor ni dober Slovenec n. pr. ne more biti dober Jugoslovan. Ako hoče Slovenec biti večji Srb od samega Pašića, ne more biti dober Jugoslovan in tudi ne more biti za sporazum, niti na njem sodelovati. Sporazum morajo stvoriti Srbi, Hrvati in Slovenci. Kako naj sporazum stvori slovenski ali hrvatski Srb? Srbi so dosedaj vsaj bili toliko dobri Srbi, da še niso dali naši javnosti srbskih Slovencev ali srbskih Hrvatov. Če niti oni tega dosedaj niso počenjali, zakaj bi morali to Slovenci in Hrvati, ne uvidevam. Ob sklepanju sporazuma bodo vsi trije branili vsak svoje. Ne uvidevam nadalje zakaj bi nastajala za nas potreba braniti srbske interese mesto slovenskih, ki jih nihče ne bo branil, srbske pa bodo Srbi boljše, nego bi to storil kak slovenski ali hrvatski Srb, ki je vselej pomilovanja vreden, kadar iz političnega oportunizma zapade v tako klaverno vlogo.

Za sporazum je nadalje potreba poleg prevdarnosti, ki nikoli ne temelji v politični strasti, tudi popuščanja, strpljivosti in mnogo, mnogo pravične bratske ljubezni.

Če se vseh teh činjenic zavedamo in če na podlagi tega spoznanja pripravljamo sporazum, ali ni potem največja lopovščina nazvati naš trud za protisrbsko gonjo?

Zato le bodimo brez strahu najpoprej dobri Slovenci, kot taki dobri Jugoslovani in enakopravni in enakovredni bratje Hrvatom in Srbom, s katerimi hočemo mirno, bratsko in sporazumno živeti v naši skupni državni zajednici ob varovanju svojega in v spoštovanju skupnega. Tiste pa, ki jim to ne gre v račun, puščajmo mirno ob strani; naj se uduše v blatu lastnih psovk.

Ivan Pucelj.

Povratek anketne komisije v Beograd.

OPTIMISTIČNO NAZIRANJE GLEDE VERIFIKACIJE MANDATOV HSS

Beograd, 14. maja. S sinočnjim brzovlakom so prispeli v Beograd člani anketne komisije, ki so se nekoliko dni mudili v Zagrebu in Hrvatski. Predsednik anketne komisije dr. Laza Marković bo danes posetil Pašića in mu poročal o uspehih komisije. Nato se bo vršila seja radikalnega kluba, na kateri bo radikalski klub storil končni sklep o verifikaciji mandatov HSS.

Po utisih razgovorov s poedinimi člani anketne komisije, se more pričakovati, da bodo vsi sporni mandati HSS verificirani razen onih Kežmana, Rude Bačinića in Marka Došena, ker oni niso izročili skupščini poverilnic. Poročilo anketne komisije so podpisali vsi člani, samo samostojni demokrat dr. Budisavljević ni hotel podpisati odstavka, ki govori o utisih potovanja po Hrvatskem. Budisavljević ni bil na potovanju in smatra, da to sploh ne spada v službeno delo anketne komisije. Iz razgovora s predsednikom komisije dr. Lazo Markovićem se more razbrati, da so člani anketnega odbora prinesli s potovanja najboljše utise. Prišli so v stik z najširšimi hrvatskimi sloji in so spoznali, da hrvatski seljak hoče to državo. Prpić ni priredil banketa članom komisije, ampak samo privrednikom (gospodarskim činiteljem). Pozval je nekatere člane anketne komisije, naj izkoristijo dano priliko in se upoznajo s hrvatskimi gospodarskimi krogi. Tej želji pa sta se odzvala le Kojić in Janjić in sicer v svojem imenu, ne pa v imenu radikalov. Laza Marković je rekel: Jaz kot predsednik se vsega tega nisem mogel udeležiti, ker bi se to takoj napačno tolmačilo. Drugih banketov ni bilo.

Na vprašanje, ali bo bivanje ankete v Zagrebu zboljšalo odnošaje med radikali in radičevci, Marković ni hotel ničesar odgovoriti, ampak je omenil članek Pavla Radića v »Domu«, v katerem sam pravi, da je bivanje anketne komisije v Zagrebu delovalo blagotvorno. Na podlagi tega se more pričakovati, da bodo posledice tega dela dobre.

Intrige nasprotnikov sporazuma.

VSEM NA ČELU SEVEDA SAMOSTOJNI DEMOKRATI.

Beograd, 14. maja. Delo anketnega odbora, ki se je bavil te dni v Zagrebu, izkoriščajo nasprotniki sporazuma na vse mogoče načine. Ta akcija gre celo tako daleč, da obtožuje včerajšnja »Reč« v neki brzojavki iz Zagreba radičevce radi porogljivega pisanja o monarhiji in radi žalitve kraljeve osebe. »Reč« pravi, da je bil radi tega zaplenjen »Dom«.

Samostojni demokrati in neki radikali širijo nerazpoloženje proti akciji za sporazum in ga hočejo razširiti nad same predstavnike HSS. Radikali mislijo poleg tega, da ne bi smelo biti v poročilu izraženo mišljenje, da je treba verificirati vse mandate, ker zato ni nobenega povoda. Dalje mislijo radikali, da je anketni odbor moral podnesti samo poročilo brez svojega mnenja, ker si bo mišljenje in sklepe ustvarila že vlada sama. Intrige raznih nasprotnikov sporazuma, kakor izgleda ne bodo imele nobenega stvarnega uspeha. Kajti tudi v slučaju, ako se razveljavijo nekateri sporni mandati, bodo na mesto teh stopili namestniki. Razlike v številu ne bo, morda le v osebah.

Seja šefov opozicionalnega bloka.

OSTRA OBSODBA VLADNE POLITIKE

Beograd, 14. maja. Včeraj ob 4. pop. se je vršila seja šefov opoz. bloka, na kateri so bili navzoči Ljuba Davidović, Hrasnica, Pavle Radić in Sušnik. Konferenca je bila kratka, trajala je eno uro. Na njej so govorili tudi o politični situaciji, toda ne podrobno, ker še niso znani rezultati anketne komisije in ker še ni nova situacija v parlamentu razčiščena.

Opazili so, da se obnaša Pavle Radić v političnih vprašanjih zelo rezervirano. Tekom včerajšnjih razgovorov med šefi bloka sporazuma so ugotovili, da mora biti opozicija solidarna v vseh važnih vprašanjih in to v notranji, zunanji, finančni in agrarni politiki. Ob tej priliki je nastalo vprašanje, ali naj se vloži nekaj interpelacij, da bi se preko njih dobil jasen pogled v notranjo, zunanjo, finančno in agrarno politiko današnje vlade. Sklenili so, da se morajo interpelacije vložiti takoj.

Kar se tiče **zunanje politike** so ugotovili, da naš zunanji položaj ni ugoden. Dogodki v Bolgariji so povzročili mnogo skrbi. Vlada s svoje strani pa ni dala o korakih, katere namerava podvzeti v zunanji politiki nobenega poročila niti svojim članom. Ninčić je imel konferenco v Bukarešti in na tej konferenci je bilo donešenih več zelo važnih sklepov, o katerih ni podala vlada nobenega poročila. Medtem pa mora državni parlament imeti pregled o vseh teh vprašanjih, ki bi mogla imeti za celo državo važne posledice. Zato bodo zahtevali od Ninčića obširen ekspoze o stanju naše zunanje politike, kakor tudi o njenih bodočih smernicah.

Kar se tiče naše **notranje politike**, se opaža, da dela vlada isto, kar je delala za časa volitev. Nadaljujejo se nezakonitosti in nasilja, razpuščajo se občinski zastopi, in to brez zakonitega vzroka. Notranja politika je torej ostala na isti stopnji, na kateri je bila ob volitvah.

Kar se tiče **agrarne politike**, je vlada v poslednjem času pričela deliti selske pašnike. S tem se kvari kompromis, ki je bil napravljen za časa homogene radikalne vlade. Takrat so sklenili, da se pašniki dajejo samo dobrovoljcem in to: zemljoradnikom. Sedaj pa deli vlada pašnike meščanom in trgovcem. Na ta način pa se ustvarjajo novi kmetski odnošaji.

Seja skupščine.

Beograd, 14. maja. Seja se je pričela ob 11. Posl. **Moskovljević** (zemlj.) se je pritoževal, ker ni odgovoril fin. minister na njegova vprašanja. Predsednik je nato naznanil, da pride interpelacija posl. **Agatonovića** glede odkupa tobaka na dnevni red danes v četrtek.

Nato se je pričela debata o latinici in cirilici. Trifković je naglašal, da vlada do Slovencev ljubezen, da je državni jezik srbsko-hrvatsko-slovenski in vsled tega predlogi posl. Smodeja ne morejo biti sprejeti. Posl. **Smodej** se z odgovorom preds. Trifkovića ni zadovoljil in naglašal, da nima ničesar proti cirilici, da pa zahteva za latinico enakopravnost.

Nato je bil izvoljen po proporcu 21-članski odbor za proučevanje zakonskega načrta o dovolitvi noženja orožja.

Ko je bila še odklonjena nujnost interpelacije posl. Vujičića glede odkupa sladkorne repe, je bila seja zaključena.

Prihodnja seja je danes ob 10. dopoldne.

MATERIAL ZA OBTOŽBO GLEDE AFERE LUKINIĆ — ZBRAN.

Beograd, 14. maja. Demokratski klub je imel včeraj sejo, na kateri so razpravljali o interpelaciji Agatonovića radi odkupa tobaka. Kot govornika sta bila določena Kujundžić in Agatonović. Dalje je demokratski klub sklenil, da se bo požuril z obtožbo proti Lukiniću radi afere Thurn-Taxis. Material je v glavnem pripravljen in bo obtožba v najkrajšem času predložena skupščini.

NOVA AFERA?

Beograd, 14. maja. Sinoči so v Beogradu govorili o dveh novih aferah, v kateri sta zapletena nek samostojni demokrat in radikal, ki sta pri prodaji našega tobaka prišla baje do znatnih denarnih sredstev. Neka poljska osebnost, ki je verzirana v tej stvari, je izjavila, da je jugoslovenska država oškodovana za pet milijonov dinarjev. Prav zato se je govorilo, da je tudi izpadel iz novega kabineta PP. znan poštenjak dr. Andra Stanić, bivši prometni minister, ker ni hotel dati koncesije za premogovnik neki privatni osebi. Rudnik je namreč oddaljen od železnice 5 km. Stanić se je skliceval na rudarski zakon, ki pravi, da vsi rudniki, ki so 20 km oddaljeni od železnice, pripadajo državi. Točnost teh verzij se ni mogla še ugotoviti.

Doslednost pa taka!

Imeli smo že priliko, da smo v članku »Zakaj ne z mladini?« odgovorili na »Jutrovo« impertinenco, ki jo je zagrešilo s stavkom: »Majhni ste, naši osebni sovražniki iz »napredne fronte«, a ne samo majhni, temveč tudi nizki: Sama zavist in hudobija vas je, ker vidite, da nas drži principijelna in taktična doslednost in vztrajnost...«

Doslednost pa taka! Dosledni so bili mladini, ko so bili kot »narodno-radikalna« študentovska struja zaradi ljubega kruhka zaobrnili svoj tok v »liberalno« tedanjo »narodno-napredno stranko« — pozabivši na vse svoje principe in na svoje ideale. Dosledni so bili, ko so v družbi s »klerikalci« pomagali graditi opozicijonalni blok proti homogeni radikalni vladi. Takrat je v predale njihovega časopisja zašel terminus o »slovenskem narodu« (sic!), takrat so bili ogroženi »slovenski« interesi in koristi »slovenskih« pokrajin od velesrbske politike g. Pašića, ki ga v svojem žargonu niso mogli z dovolj izbranimi izrazi počastiti, takrat je »Beograd« s svojo politiko pomenjal opasnosti za »jugoslovensko idejo«. Črez noč pa so se menjali ti nazori, ko je njihovo »principijelno doslednost« kupil isti osovraženi g. Pašić z nekaj ministrskimi stolčki. Vse se je čudilo drznemu manevru, s katerim so okrenili svoja jadra. Lastnim pristašem je kar sapa zastala. Nihče ni pričakoval kaj takega. Ravnali so avtokratsko, brez vednosti ostalih članov strankinega načelstva. Padli so v hrbet lastni, Jugoslovanski demokratski stranki, zatajili njo in njen jugoslovanski program ter postali najogabnejši uskoki, ker motiv sta jim bila samopašnost in oblasti željnost. In to imenujejo »principijelno in taktično doslednost«. In zaradi tega naj bi jih drugi zavidali!

Navedli smo le nekaj najbolj drastičnih primerov mladinske »principijelne doslednosti«, da se vidi, s kako drznim čelom si upajo stopati pred javnost. Če že imajo svoje verne ovčice za tako omejene, da jim slepo varujejo na besede, naj že bo, toda naj te svoje nauke lepo držijo med svojimi štirimi stenami. Nikari pa v javnosti ž njimi, ko jih lahko ovrže in postavi na laž najmanjši naš politični abecedar.

Nekoliko nesmiselno je govoriti o »taktični doslednosti«. Taktika se mora vedno prilagoditi terenu. Staro je to strategično pravilo. Kdor bi ravnal vedno in dosledno po eni in isti taktiki, bi jo kmalu polomil. Politik mora imeti pred seboj svoj utrjeni cilj, kakor je fiksiran v njegovem političnem programu, potem pa mora najti pota in sredstva, kako je doseči oni cilj. Da ta pota niso vedno usmerjena premočrtno na cilj in da velja v politiki do gotove meje znano pravilo: namen posvečuje sredstva, je star političen nauk.

Glavno pride na **uspeh**. In tukaj nam bodo gospodje mladini že oprostili, ako damo duška svoji odkritosrčnosti in rečemo, da jih za njihove dosedanje politične uspehe prav nihče ne zavida, ne mi, ne drugi in da torej zavist tudi ne more biti nagib kakemu osebnemu sovraštvu do njih. Vsi njihovi uspehi so enaki ničli. Še več, bilanca njihovih uspehov in neuspehov kaže velik minus, trenotno sicer ne na njihovo škodo, pač pa na škodo celote, to je naroda in države. Naj nam navedejo samo en uspeh, ki bi ga mogli postaviti na konto splošne javnosti, pa se jim globoko poklonimo. Da, priznati smo jim pripravljeni politični primat v Sloveniji, ako bi bil dozdevni uspeh življenjskega pomena za naš narod.

Od njihovega vstopa v javno življenje, kar smemo računati s trenotkom postanka naše države, pa do današnjega dne, ko jim je neprevidna usoda opetovano bila potisnila v roke vso politično moč, je zadela naš narod nesreča za nesrečo. Največ po njihovi krivdi in z njihovim sodelovanjem.

Pretirani, v Beogradu osredotočeni centralizem je njihovo delo. Naravnost vsilili so ga Beogradu. Zgolj z ozkosrčnega svojega stališča napram »klerikalcem«, ki jim z lastnimi silami niso upali odoleti. Zategadelj, ker so se udajali nadi, da bodo obvladali »klerikalizem« s pomočjo Beograda, so mu zapisali dušo in telo Slovenije. Da bo »klerikalizem« kot političen faktor nekdaj likvidiral in da takrat Beograda ne bo več treba za borbo proti njemu, da pa bo Beograd vzlic temu obdržal svojo hegemonistično vlogo, tega niso pomislili, kakor tudi ne, da jih bodo tedaj kleli lastni pristaši, ko jih bode minilo mamilo borbe s »klerikalnim pozojem«.

Tu je iskati oni izvirni greh, ki je rodil toliko zla. Odtod slaba administracija cele države, ki je glede prečanskih krajev za 100% slabša, nego je bila prejšnja in ki je eden glavnih vzrokov splošne nevolje in nezadovoljstva. Na to pa je sledil udarec za udarcem. Relacija dinarja napram kroni v razmerju 1 : 4 je pomenila obubožanje prečanskih krajev za tri četrtine njihovega premoženja. Vsi naši nacijonalni ekonomi so bili takrat — in so danes bolj ko kedaj mnenja —, da je bil oni ukrep velika pogreška z narodno-gospodarskega stališča. Odlični češki finančniki so zmajevali glavo nad tako brezmiselno finančno politiko, ki je pač prinesla milijardne dobičke beograjskim bankirjem, zato pa isto tako veliko, če ne večjo škodo finančni moči celotne države.

Sporedno s tem je šla kampanja proti produktivni moči prečanskih krajev, tako proti našemu kmetu, kakor proti našemu trgovcu in obrtniku, zlasti pa proti industriji v Sloveniji. Baš te dni smo čitali, da namerava vlada v železarni v Ljubiji v Bosni postaviti plavže za izdelovanje jekla. In vendar imamo že take plavže, ki izdelujejo jeklo prvovrstne svetovno priznane kakovosti. Seveda je to v Ravneh, v slovenski Mežiški dolini. Toda znani gromovnik v ministrstvu za trgovino in industrijo je zaprisegel smrt industriji v Sloveniji, češ da je ta industrija za slučaj vojne preblizu meje. Kakor da je poklicana naša država, da uravna svojo eksistenco za vojno, in ne za — mir. Pameten in trezen državnik vojne niti v misli ne bi smel več vzeti.

Da nas od mladinov inaugurirani centralizem zapostavlja tudi v kulturnem oziru, kdo bi si upal to zanikati spričo dnevnim dogodivščinam. Vrata pa so se odprla na stežaj korupciji in demoralizaciji. In danes imamo zakonodajo, da se — prav posebno še z njene tehnične strani — Bogu smili. Na vrat na nos izdelana skrpucala, brez prilagodenja koristim in potrebam ljudstva, vzbujajo pomilovanje vsakega znanstvenika.

Naj se nas prav razume, nismo proti edinstvenosti države in naroda, nismo proti unitaristični ideji, in priznamo, da gotove zadeve te enotne države morajo biti centralizirane. Toda iz toliko različnih organizmov ustvarjenega in še le porajajočega se državnega telesa ne moremo enostavno potisniti pod nekakšen primitivni kalup, ki ga s svojimi železnimi sponami uklepa in duši.

In še eno veliko škodo nam je napravila ta politika. Zanetila je plemenski spor. Vse žalostne posledice te politike, kakor se nam prikazujejo na videz, gredo na rovaš Beograda, na račun Srbov. Čudimo se srbskim državnikom, ki so sicer širokogrudni in dalekega obzorja, da tega niso koj sprevideli, ko se jim je bila servirala taka politika. Četudi so mogli izprva biti mnenja, da mala peščica naših »genijalnih politikov« predstavlja narod in da na svoja usta izrekajo voljo narodovo, toda davno že so lahko ozdravljeni te napačne misli. Pričakujemo, nujno pričakujemo preorijentacije dosedanje politike na strani srbskih državnikov in če bo ta preorijentacija posledica sporazuma, ki ga nam obeta bližnja prihodnjost, tem večjo hvalo bomo dolžni doseženemu sporazumu. »Napredna fronta« v Sloveniji, seve brez mladinskih generalov, pa mora imeti svoj delež na tem.

Torej, gospodje mladini, na zavist in ne »osebno sovraštvo« vas odklanjata. Vsa napredna javnost — saj nimate enega prijatelja v vseh drugih naprednih strankah in skupinah, je nad vse značilno — odklanja vašo politiko kot pogrešno in kot škodljivo narodu in državi. Politika, ki je nosila visoke dobičke poedincem, ki je ustvarjala korita posameznim vernim pristašem — teh vspehov vam ne zanikujemo — toda račune te politike sta na žalost morala plačati naš siromašni narod in država. Nasprotstvo do vas je načelno. Z vsem svojim postopanjem, s svojimi metodami in s svojo politiko ste zapravili pravico, da se vas prišteva demokraciji in da se vas uvršča med naprednjake.

Konec neodvisnosti sodnikov.

Reakcionarstvo in nesposobnost sedanjih vladnih mogotcev dajo vedno lepše rezultate. Načrt tiskovnega zakona je bil tak, da se ga sramujejo danes že lastni očetje. Načrt zakona o kmetijskih kreditih je tako slab in tako površen, da ga odklanjajo po vrsti vsi kmetje in da je poslance vladne večine oblila v zakonodajnem odboru rdečica sramu, ko so morali na fino in zato tem bolj uničujočo kritiko Krajaća molčati. Načrt stanovanjskega zakona je zopet tak, da protestirajo proti njemu i stanovanjski najemniki i hišni posestniki. Finančni zakon o dvanajstinah pa je naravnost remek delo nesposobnosti in površnosti. Na celi črti sam neuspeh, en zakonski načrt slabši od drugega.

In sedaj je prišel na vrsto zakon o sodnikih, izdelan v ministrstvu samostojnega demokrata dr. Lukinića. Od vseh zakonskih načrtov najslabši načrt, od vseh zakonskih načrtov državi najbolj škodljiv načrt. Zakaj s tem načrtom je ubita neodvisnost sodnika, z njo pa postavnost in zakonitost. Še vedno pa je pravica temelj države in zato odklanjamo novi zakonski načrt kar najodločnejše in zato proti njemu protestiramo in apeliramo na one nevtralne poslance, ki še niso pozabil na svetle tradicije svoje stranke da ta načrt pokopljejo tako temeljito, kakor bodo volilci pri prvih svobodnih volitvah pokopali stranko, katere šefi so ta zakonski načrt izdelali.

Ni naš protest osamljen, temveč v srbskih krogih je proti njemu ravno enako silen odpor. V dokaz naj navedemo uvodni članek »Politike«, najbolj čitanega srbskega lista. »Politika« pravi:

Takoj se more reči, da se je z načrtom zakona o sodnikih hitelo. Niso še uzakonjeni, a morali bi najprej biti, državljanski, kazenski, trgovski zakon o državnih pravdnikih, zatem kazenski in civilni proces in šele na zadnjem mestu zakon o sodnikih. Pri nas se je postopalo obratno. More biti tudi tako, toda to je slabše. Vlada se je ozirala na politične motive, ki so slabo vplivali na same načrte. Niso niti dobri, niti reformatorski, kakršnih se zahteva za ujedinjeno državo. Poleg tega so v nasprotju z ustavo, zlasti prvi načrt o rednih sodiščih.

Po tem načrtu se vsa sodišča ukinjajo, sodniki pa se stavijo na razpoloženje, nakar se ustanove kasacijska in apelacijska sodišča, in mesto sodišč prve stopnje okrožni in novi okrajni, od katerih se prvi izpopolnjuje z izvolitvijo pristojnih teles, drugi pa z imenovanji s strani justičnega ministra, kar je v nasprotju z dosedanjimi zakoni in tradicijami. Stalnost vseh sodnikov preneha.

S tem je ogroženo načelo sodnikove stalnosti in neodvisnosti, kar je zajamčeno s členi 109. in 110. ustave. Če pa se izvrši reorganizacija sodišč, potem se mora izvršiti tako, da se ne škoduje sodstvu in sodnikom. Če se že mora ukiniti stalnost, potem se naj ukine pri onih sodnijah, ki prenehajo in na katerih mesto se nove ne ustanove. Toda tako se ni storilo, temveč avtorji načrta so po narodnem pregovoru »zaklati vola zaradi litra mesa«.

Zaradi tega načrta je nastal strah za usodo naših sodišč med onimi, ki so iz ljubezni do domovine in svojemu poklicu ostali v sodni službi.

Izgleda, da se pozablja na preteklost in da se ne misli na bodočnost. Težke in krvave borbe so se vodile v Srbiji za ustavne svoboščine. Po velikih naporih več generacij je bila zasigurana stalnost in neodvisnost sodnikov, ki sta bili ščit državljanske svobode in ki imajo biti to tudi v bodoče. Kakor da je radikalna stranka pozabila na svoje tradicije, ko se je izrekla solidarno z omenjenimi načrti!

In naša bodočnost? Ali mar ni treba, da počiva na značaju in zaupanju predstavnikov sodniške stroke vseh plemen? Ali se s takim načrtom prerodi sodnijska stroka? In končno, ali je stvorjen kader, iz katerega bi se mogla sodnijska stroka izpopolnjevati in pomladiti za reducirane, kakor je bilo to storjeno leta 1913 in 1914 za Južno Srbijo in kakor bi bilo treba skrbeti za naraščaj v ujedinjeni državi v zmislu potreb novega duha in novih nalog?

Če je ogrožena stalnost in neodvisnost sodnika, potem mora pasti sodnijska stroka, ker ne bo več privlačna za idealiste in zato tudi ne bo več temeljni kamen za javno in družabno moralo. Ona bo vse nekaj drugega in izgubila bo to, kar je danes v njej najbolje.

Ni bila v pravem času izvršena dolžnost po čl. 137. ustave. Bila je to prva napaka. Načrt o sodnikih more postati druga. In tako bomo morebiti šli iz napake v napako. Naglica in površnost nista dobri.

Upajmo, da bodo stari prijatelji napredka in svobode modrejši in da ne bodo dopustili, da postane škodljiv načrt zakon.

Tako »Politika«. Mi pa pravimo: Reakcionarci in nesvobodomiselci s polnimi jadri v mladinsko stranko, ker boljše stranke ne morete najti.

Politične vesti.

= **Quod licet Jovi.** Po izletu anketne komisije med hrvatski narod je pripomnil dr. Laza Marković, da je narod zelo nezadovoljen vsled državne uprave in navedel kot dokaz slučaj v mestu Lokve, kjer so zelo slaba pota. Posl. Protić je nato pripomnil, da se že dela na popravku. Dr. Laza Marković je nato dejal: »Ni treba, da zagovarjate državno upravo!« — In res je ta dostikrat taka, da se tudi pri najboljši volji ne da zagovarjati. To je moral priznati sam dr. Laza Marković. Toda, če on to reče, je vse v redu, če pa pravi isto opozicija, potem pa je protidržavna. Ampak s tako logiko se države ne gradi.

= **Italija proti zaključkom Male antante.** Italijanski tisk ostro napada sklepe Male antante. Zlasti je oster glede nastopa Male antante proti Avstriji. Italijanski diplomati so nezadovoljni, da hočejo zunanji ministri Male antante z diktatorsko gesto preprečiti vsako akcijo Avstrije, da bi se nasledstvene države organizirale v eni ekonomski zajednici. — »Tribuna« napada dr. Beneša, ker da je brez vseh ovinkov zahteval od Avstrije, da zatre vsako komunistično propagando in organizacijo na svojem teritoriju. »Tribuna« pravi, da bi se moralo to zgoditi na bolj primeren način.

= **Nerazpoloženje v radikalskem klubu proti Živkoviću.** Izvolitev Ljube Živkovića za predsednika radikalnega kluba je izzvala med samimi radikali nezadovoljstvo. Politični krogi smatrajo, da se hoče tako Živkoviću omogočiti, da dobi pri radikalih potrebno popularnost za eventualnega naslednika Pašića. Radikali so se v pogledu teh volitev razdelili na dve struji. Pokazalo se je, da je struja proti Živkoviću precej močna, ki misli, da je radikalni stranki učinjena velika krivica, ker je bil Živković do leta 1903 samostalec in največji neprijatelj in nasprotnik radikalne stranke. Od takrat pa se je Živković umaknil s političnega polja in je pri prvih volitvah stopil v ozke stike z radikali. Drugi zopet zagovarjajo Božo Maksimovića, še tretji pa Ljubo Jovanovića. Radi tega razpoloženja v klubu Pašić ni govoril, ampak je dal samo slutiti radikalom, da se izvolitev Živkovića ne sme sprejeti in razumeti tako, kakor je bila sprejeta, in da se tem volitvam ne sme pripisovati večjega političnega pomena. Tako je Pašić za sedaj poravnal nerazpoloženje, ki je nastalo v radikalnem klubu.

= **Millerand o Besarabiji.** Pariški dopisnik »Lupte« je posetil bivšega predsednika francoske republike Milleranda, da ga vpraša za njegovo mnenje o današnji politični situaciji. Tekom razgovora je izjavil Millerand, da smatra priznanje Sovjetske republike s strani Francije za eno največjih pogrešk francoske zunanje politike. Za Francijo bi bilo dandanes najbolje, ako bi sledila vzgledu Anglije. Na vprašanje, kaj misli glede Besarabije, je odgovoril Millerand, da je treba držati dogovore, kakor hitro so podpisani, in za tak dogovor smatra tudi sporazum glede Besarabije.

= **Vtis smrtne obsodbe v Sofiji.** Sofija je šele drugi dan izvedela za proglasitev smrtnih obsodb. Razsodba je izzvala splošno nezadovoljnost in sicer tudi med vladnimi pristaši. Z razsodbo so zadovoljni samo člani Vojne lige in tajne oficirske zveze »Kubrit«, katerim itak nobena kazen ni dovolj krvava. Razsodba sama je zelo slabo razložena. Splošno prepričanje je, da ni bil Friedman soudeležen v atentatu in da zanj niti znal ni, čeprav je bil komunist. Ravno tako se misli, da ni znal Koev za atentat, pa čeprav je skrival Minkova. Za razsodbo so se zelo zanimali tudi trije diplomati, zlasti jugoslovenski. Misli se, da bodo diplomati vplivali na kralja, da obsojence pomilosti. (Najbrže pa bodo ti optimisti doživeli grdo razočaranje, ker vojni minister ne misli predlagati pomilostitve. Op. ured.) Značilno je to, da je bil na smrt obsojen tudi Gručarov, za katerega se ve, da je bil od vladnih vojakov ubit.

= **Poraz reakcije v Franciji.** Nedeljske ožje občinske volitve v Franciji so znova dokazale, da so volilci orientirani na levo. In sicer provinca bolj ko Pariz in v tem sicer tako konservativnem Seinskem departmanu (okolica Pariza) je levica napredovala. Sicer ima še desnica večino, toda njeno število mandatov je padlo od 50 na 47. Toda to le na podlagi zastarelega volilnega reda. Pariz voli namreč po okrajih in sicer brez ozira na številnost prebivalstva. Tako je mogoče, da je bilo potrebno za izvolitev poslanca desnice najmanj 611 glasov, za izvolitev poslanca levice pa najmanj 4606 glasov. Najvišje število glasov, ki je bilo oddano za desničarja, je znašalo 5896, navišje število glasov za levičarja pa 9024. Toda kljub vsemu temu je dobil levi blok preko 200.000, desničarski pa samo 177.000 glasov. Skoraj vsa največja mesta so v rokah levice in kako močna je zmaga levice, se vidi iz tega, da je bilo izvoljenih 257 levičarskih poslancev in 141 senatorjev, ki so po večini župani. Od 398 občin, ki so sedež prefektur, oziroma podprefektur, so ohranili desničarji samo 120 občin. Še enkrat toliko občin je pripadlo levici. — Razveseljivo je tudi to, da so komunisti na vsej črti nazadovali.

= **Boji v Maroku.** V uradnem francoskem poročilu o bojih v Maroku se trdi, da so dosegle vse tri kolone, ki operirajo proti vstašem, znatne uspehe. Kolona pod vodstvom polkovnika Noquesa je zavzela precej veliko ozemlje. Dalje se poroča, da je proglasil Abd-el-Krim sveto vojsko in naročil svojemu bratu, da pobuni nekatera plemena iz francoskega Maroka. Iz Toulona so odpotovala nova ojačenja francoskim četam in sicer štirje bataljoni kolonialnih čet, en telegrafski polk ter mnogo artiljerije.

= **Bombe in diplomacija.** Estonski listi objavljajo neki dokument, v katerem so obseženi važni sklepi sovjetske vlade. Tako se govori v tem dokumentu, da so dokončali bombometno šolo v Kolevu tudi gojenci diplomatske šole. Ti bodo sedaj poslani k raznim sovjetskim misijam, da uče pri svojevnih komunističnih organizacijah metanje bomb. V Francijo, Anglijo, Italijo in Nemčijo bo v najkrajšem času poslanih po šest takih bombometašev, v Jugoslavijo, Poljsko, Rumunijo in Češkoslovaško po trije, v baltiške države pa po dva. — Zdi se nam, da se je estonskim listom krepko sanjalo, ker zakaj bi morali poučevati metanje bomb ravno diplomati.

= **Ponesrečeni atentat na mehikanskega predsednika.** Iz Mehike poročajo: Predsednik Calles je ušel dne 11. t. m. na čudežen način smrti. Marija Luiza Langurai, hčerka distingviranega in uglednega meščana Mexico-Citty je bila aretovana tik pred avdijenco kot osumljena, da hoče umoriti predsednika. Našli so namreč pri nje orožje. — Aretovanka priznava. Zdi se, da ne gre za zaroto, temveč za nameravan umor iz lastnega nagiba. Policijski zdravnik je ugotovil, da je dama abnormalna.

Prosveta.

Koncert Glasbene Matice v Ljubljani (18. maja v Unionu). Ko je lansko leto prevzel g. Srečko Kumar vodstvo pevskega zbora Glasbene Matice, ni imel lahke naloge. Treba mu je bilo zbor reorganizirati, izbiti mu predsodke proti moderni slovenski zborovski glasbi. Posrečilo se je požrtvovalnemu idealistu eno kot drugo. Na prvem koncertu je izvajal izključno nove skladbe slovenskih modernistov z lepim uspehom. Letos pa se je odločil izvajati veliko lepo večje koncertno delo, »Blagre« francoskega skladatelja Cezar Francka. Koncert se vrši prihodnji pondeljek. — Sinoči smo prisostvovali prvi skupni vaji zbora, nekaterih solistov in orkestra. Za prvo vajo je bil vtis kar najpovoljnejši. Zbor je dobro naštudiran in podkovan, imena solistov jamčijo za lepo izvedbo solopartij, orkester je bil morda še nekoliko premočan in ga bo treba pač krotiti. Nekateri tempi so se nam zdeli preveč zavlečeni in pri gradacijah smo čutili malo premalo ognja. Pa to še vse pride, bila je komaj prva vaja. G. prof. Srečko Kumar je s sigurno roko vodil vajo in nadejamo se, da bo pondeljkov koncert nudil najlepši umetniški užitek. Delo samo in požrtovalnost izvajalcev ter dirigenta zaslužita pa nabito polno unionsko dvorano, kajti stroški prireditve so ogromni. —o—

Cesar Franck. Ime tega slovitega francoskega skladatelja kaj pogostokrat srečujemo na naših koncertnih sporedih. Na pondeljkovem koncertu Glasbene Matice se nam predstavi v oni stroki, v kateri je največ, pa tudi z največjim uspehom deloval. Cesar Franck je bil rojen leta 1822 v Lüttichu ter je umrl 1890 kot konservatorijski profesor v Parizu. Najvažnejša njegova dela so razni oratoriji in simfonične skladbe. Oratorij Les Beatitudes je komponiral 1880. leta. Delo je zelo obširno in ga je nemogoče izvajati v celoti na en večer. Zato se tudi v Ljubljani izvajajo oni deli oratorija, ki se najpogostokrat javno izvajajo, to je Prolog, III., IV., V. in VIII. blagor. Koncert zasluži naše največje zanimanje.

Vsebina Cesar Franckovega oratorija: Osmero blagrov je sledeča: V Prologu nastopi

najprvo pripovedovalec-tenor solo, ki opisuje bedo in žalost na zemlji. Vse ječi pod bremeni zločinov, kar zadoni iz nebes opojni glas in človek je pozabil vso žalost. Zbor zemljanov blagruje Gospoda. V III. blagru opisujejo zbor zemljanov, mati, sirota, vdova in vdovec ter zbora sužnjev in modrijanov vso žalost, ki plava nad zemljo. Kar se oglasi Kristus: Blagor žalostnim, ker bodo potolaženi. V IV. blagru nastopata le tenor-pripovedovalec in Kristus. Pripovedovalec pravi, da vse, karkoli biva na zemlji, mora zadeti usoda zla ter kliče ideale, blagovest in pravico, da se odkrijejo. Zopet nastopi pripovedovalec tenor, ki pravi, da pobije zlo vse kakor toča. Za njim nastopi zbor zemljanov, proseč Boga pomoči proti sovražnikom ter kliče maščevanje nad nje. Kristus pa pravi, da gre maščevanje le Gospodu. Tudi zbor nebeščanov opominja zemljane, da morajo odpuščati in angel jih opozarja na poslednjo sodbo. Blagor konča z resnim spevom zbor. V VIII. blagru nastopi satan, ki je premagal svoj poraz, dviga sedaj glavo in opisuje Kristusu grehe zemljanov. Zbor pravičnikov opeva svojo udanost pravici, a satan jih naganja z nespametnimi slepci. Nastopi Mater Dolorosa, ki opisuje svoje neizmerne bolečine, ki jih je pretrpela kot Mati Kristusova. Satan, močno zadet, vprašuje, kdo je ta žena. Zopet nastopi Kristus, ki potrjuje pravične v veri, nakar zakriči satan, da je premagan in pogubljen. Kristus poziva pravične k sebi v nebesa in z mogočnim hosana-spevom konča to prelepo delo. Oratorij izvaja ljubljanska Glasbena Matica pod vodstvom zborovodje Srečka Kumarja v pondeljek 18. maja ob 8. uri zvečer v Unionski dvorani.

Koncert Svetislava Stančiča. Na zadnjem abonma-koncertu »Filkamonične družbe« se je v pondeljek zvečer predstavil ljubljanski koncertni publiki — ki je je bilo sramotno malo — v dvorani Filharmonije zagrebški profesor muzične akademije gosp. Svetislav Stančič, ki šteje med najodličnejše jugoslovanske klavirske virtuoze. Povsod, kjer je nastopil, so ga sprejeli navdušeno. V Ljubljano je prišel prav na koncu sezone in je zaradi tega moral koncertirati pred prazno dvorano. Spored koncerta je bil zanimiv in izbran. Ugajala sta posebno Ferrucio Busoni in Claude Debussy, zanimale pa predvsem skladbe jugoslovanskih skladateljev dr. B. Širole in P. Konjovića v Stančičevi prireditvi; novost za Ljubljano je bila Skrjabinova sonata v Fis-duru. Svetislav Stančič je še mlad, toda izvrsten pianist z bravurozno tehniko in globokim umevanjem prednašanih skladb. Škoda in škoda, da ni imel več poslušalcev. Kar jih je pa prišlo, so njegova izvajanja kvitirali s hvaležnim in navdušenim priznanjem.

Dnevne vesti.

PREKO CILJA.

Torkova seja skupščine je bila v znamenju neplodnega boja za abecedo. Otvoril je ta boj seveda samostojni demokrat, med glavnimi akterji pa so bili naši klerikalci. Čeprav so imeli v začetku formelno prav, ko so zahtevali, da mora biti tudi na radikalnem klubu napis v latinici, je bil vendar njihov nastop le malo srečen, ker je pač stvar tako malenkostna, da se v njej uspehov sploh ne da doseči.

Toda člani Jugoslovanskega kluba so šli v svoji vnemi za enakopravnost latinice in cirilice še dalj in sicer dosti preko cilja. Tako je zahteval posl. Smodej, da se morajo vsi predlogi tiskati posebej v latinici in cirilici in da morajo biti za slovenske poslance tiskani predlogi v slovenskem jeziku.

Iz praktičnih in finančnih vzrokov moramo temu ugovarjati. Po našem mnenju je najmanj, kar se more od poslanca zahtevati, da pozna cirilico in da vsaj pasivno obvlada srbščino. Če tega ne zna, potem tudi ne more vršiti svoje poslanske dolžnosti.

V naši skupščini se silno mnogo govori in tudi največji optimist pač ne bo trdil, da se samo pametno govori. Če bi se vse to moralo po trikrat natisniti, potem bi se morala državna tiskarna tako razširiti, da bi postala pravo breme za državo. Mislimo zato, da popolnoma zadostuje, če se vsak predlog natisne v jeziku, v katerem je bil podan in ravnotako tudi vsak govor. Kar pa je rednih oznanil skupščine, pa naj bodo natisnjena po vrsti enkrat v srbskem, drugič v hrvatskem in tretjič v slovenskem jeziku. S tem je enakopravnost vseh treh jezikov varovana in to zadostuje.

Predlog posl. Smodeja gre preko cilja in zato ne bo prinesel njegovi stranki slave, niti slovenskemu narodu koristi. Est modus in rebus.

— **Odgovor posl. Puclja.** V razgovoru z našim urednikom je med drugim dejal posl. Pucelj, da ga niti najmanje ne morejo zadeti očitki »dijetarstva« in »koritarstva«, če prihajajo od ljudi, ki so si pustili za svoje pičle govorčke plačevati iz strankarske blagajne po 600 do 800 kron. »Jutro« je nato odgovorilo, da je g. posl. Pucelj obrekovalec, če ne pride z imeni na dan. G. posl. Pucelj je »Jutru« ustregel in v zadnjem »Kmetijskem listu« objavil svoj odgovor, ki se glasi: »V početku leta 1919 sem pomagal organizirati demokratsko stranko, zlasti po Dolenjskem. Imel sem nekaj shodov, tako v Robu, Lužarjih, Ortneku, Laščah, Turjaku, Ribnici itd. Na vse te shode so prihajali iz centrale različni ljubljanski gospodje, ki tvorijo še sedaj po večini štab ljubljanske žerjavščine. Ti gospodje so si razne izdatke zapisovali. Prav tako se še spominjam, da sem v Stični vprašal, zakaj je to potrebno in dobil sem odgovor, da potrebuje to za polaganje računa ter vprašanje, če jaz tudi ne polagam račune. Ko sem takratnemu blagajniku g. prof. Brezniku izročal tiste male vsotice, (enokronsko članarino), ki smo jo agitatorji nabrali po shodih, me je najmanj dvakrat opozoril, da naj stroške shodov kar pisarni predložim v izplačilo, češ, saj drugi tudi tako delajo. Ob neki drugi priliki sem slučajno izvedel, da znašajo taki računi od 600 do 800 kron, kar se mi je za nekatere »moči« in takratno valuto zdelo mnogo. Ko sem izstopil iz demokratske stranke, sem prosil iz takih razlogov potrdila, da nisem nikoli sprejel iz strankine blagajne niti vinarja ne na račun stroškov, ne iz kakršnega drugega naslova. Tega potrdila mi niso dali, pač pa zagotovilo, da je to nepotrebno, ker je to bilo itak vsem znano. Če se torej »Jutro« jezi zdaj na mene, da sem moral tudi konstatirati, ko mi je očitalo »dijetarstvo« in »koritarstvo«, naj pa za imena in vsote kar lepo pogleda v svoje blagajniške knjige, pa bo vse tako našlo, kakor sem moral povedati.« — Mladinski »idealizem« je s pojasnilom g. Puclja lepo ilustriran. Ni čuda, če je mladinska politika tako silno praktična in če se vedno tako krčevito drže onega, ki je na vladi. Vedno namreč nekaj kane.

— **Oh, ta »Slovenski Narod«!** Nastopili smo proti temu, da je prezrla vladna večina devetih mož vse parlamentarne tradicije in običaje, ki so veljavni med poštenjaki, ter si kratkomalo prilastila vseh pet mest v upravnem svetu Državne hipotekarne banke. Dvakrat prodani »Slovenski Narod« pa naša izvajanja čisto preobrne ter pravi, da nam je sklep vladne večine zaprl sapo, ker da je naperjen proti korupciji in sinekuram. »Wie der Schelm selber ist, so denkt er,« pravi nemški pregovor in s tem končamo.

— **»Ne zdi se nam vredno reagirati«** na naše »izpade«, pravi »Slovenski Narod« in da je res tako, je dokazal »Slovenski Narod« s tem, da je v eni številki dvakrat reagiral. Seveda na njemu lasten način, da podtika svoje misli nam in da se postavlja z dejanji, ki so jih izvršili nasprotniki sedanjih gospodarjev »Slovenskega Naroda«.

— **Malo je le pomagalo.** »Slovenski Narod« objavlja sicer še naprej reklamne slike za »Deutsches Museum« v Münchenu, toda »poboljšal« se je v toliko, da je zamolčal ime muzeja. Lenoba je pač v ozkem sorodstvu s figarijo.

— **Glasilo Pribičevića obsojeno.** Beograjska »Reč« je svoječasno očitala ministru Sušniku, da je oškodoval z dobavo tračnic državo za več milijonov dinarjev. Ker je vsled tega očitka vložil minister Sušnik tožbo proti »Reči«, je bil njen odgovorni urednik obsojen na mesec dni zapora, na objavo razsodbe v listu in na plačilo vseh stroškov.

— **Za danes bodi samo konstatirano,** da včerajšnje »Jutro« niti z besedico ne reagira na ljubezniv članek v »Naši Straži«. Bo treba pač večkrat podrezati, če ne bodo gospodje hoteli govoriti. Mislimo pa, da slovenska javnost še ni tako otopela, da bi prešla tudi preko takih očitkov z brezbrižnostjo.

— **Zakaj so odločni nasprotniki mladinov** naročeni na »Jutro« in »Slovenski Narod«, na »Narodni Dnevnik« pa ne? Ali res tako ljubijo bič, ki jih tepe?

— **Počastitev spomina Milana Kvartiča.** Na pokopališču pri sv. Križu so priredili tovariši sobojevniki na koroški fronti padlemu junaku poročniku Milanu Kvartiču lepo spominsko svečanost, ki so se je udeležila tudi razna narodna društva, med drugim: Gosposvetski zvon, Jugoslovenska Matica, Sokol, Pevsko društvo Ljubljana itd. Zadušnico je daroval bivši vojni kurat g. Bonač, ki je imel tudi lep in navdušen spominski govor. Pevska društva so zapela pokojniku dve žalostinki. Spominski svečanosti je prisostvoval tudi divizijonar general Stojanović in večje število oficirjev. Na grob je bilo položeno več vencev.

— **Zvišanje poštnih taks.** V poštnem ministrstvu je predložen nov poštni tarif, na podlagi katerega se zviša več taks, med drugimi tudi taksa za priporočene pošiljatve. Glavne takse, kakor poštnina za pisma, nakaznice, časopise itd. ostanejo neizpremenjene.

— **Ustanovitev lekarnarske zbornice.** Na podlagi rešenja ministrstva narodnega zdravja se ustanovi apotekarska kamora, ki bo imela dve sekciji. V prvi bodo lekarnarji, ki imajo lastne lekarne, v drugi njihovi sodelavci. Volitve v upravni odbor so že končane.

— **Nagrade železniškemu osobju.** Prometno ministrstvo je izdalo odredbo, glasom katere dobe nagrade oni železniški uslužbenci, ki ugotove napačno deklariranje vsebine ali pa teže blaga, kakor tudi oni, ki najdejo potnika z voznim listkom nižjega razreda v višjem. Te nagrade se bodo izplačevale percentualno, toda so maksimirane: Za blago se bo plačevalo največ do 500 Din, za potnike pa največ do 50 Din.

— **Finančna delegacija objavlja,** da izide **»Izkaz o stanju hranilnih vlog«** (po knjižicah in tekočih računih) pri regulativnih hranilnicah v Sloveniji za I. četrtletje 1925 v eni prihodnjih številk Uradnega lista.

— **Ustanova za vrtnarske vajence.** Veliki župan ljubljanske oblasti razpisuje dve mesti Alojzija Korsike ustanove za vrtnarske vajence, letno po 1500 Din, ki sta omejeni na drugo in tretje leto vajenčeve učne dobe. Vajencu, ki je opravil pravočasno vrtnarski izpit, in se hoče izpopolniti v trgovski vrtnarski stroki v inozemstvu, se more ta ustanova podeliti še za nadaljnje tretje leto. Prošnje je vložiti pri velikem županu ljubljanske oblasti do 15. junija. Glede podrobnosti glej »Uradni list« št. 43 z dne 12. maja 1925.

— **Usposobljenostni izpiti za osnovne in za meščanske šole,** ki so se vršili pred izpraševalno komisijo v **Ljubljani** pod predsedstvom ravnatelja A. Doklerja v času od 1. do 12. maja t. l., so imeli sledeče uspehe: 1. Izpit za **meščanske šole** so napravili: Rudolf Wagner in Milena Žun (I. skup.); Katarina Črnivec (z odliko) in Regina Gobec (za II. skup.); August Petrišič in Ana Mencin (s. Assunta) za III. skupino. — 2. **Specijalne in dopolnilne izpite** so napravili: Franc Žukovec za srbohrvaščino na osnovnih šolah, Gizela Doma za osn. šole s slov. učn. jez., Zora Orel-Iskra in Roza Žunkovič (s. Emanuela) za srbohrvaščino na meščanskih šolah; Božena Merljak, Milena Mohorič ter Ana Šavnik (z odliko) za italijanščino na meščanskih šolah. — 3. Za **osnovne šole** so bili usposobljeni: a) s **srbohrvatskim učnim jezikom:** Slobodan Živojinović in Ana Flego; b) s **slovenskim učnim jezikom:** Franc Bitenc, Leopold Bonač, Franc Čuk, Josip Fatur, Valentin Frece, Ladislav Furlani, Edvard Gregorič, Janko Horvat, Edvard Hribernik, Bogdan Jurančič, Gustav Lusner, Josip Makovec, Vekoslav Malnarič, Alojzij Markič, Rudolf Miculinič, Oton Oman, Zdravko Omerza, Viljem Puntar, Vladko Rape, Dragotin Supančič, Anton Uršič, Tomaž Žargaj, Olga Benčina-Grilanc, Helena Colnar, Jožefa Erbežnik, Frančiška Fakin, Henrika Ferjančič, Regina Judnič, Marija Koritzky, Ana Kušar, Ida Labernik, Amalija Leskovec, Bogamila Mervič, Helena Potočnik, Irena Premk, Marija Radin, Marija Rožaj, Vida Schott, Amalija Slibar, Julijana Weble, Frančiška Zajec, Leopoldina Zupančič ter Valerija Zurc; c) s **slovenskim in nemškim učnim jezikom:** Zlata Albert (z odliko), Helena Kreiner in Ana Sekula. — 4. **Specialni izpit za petje** na meščanskih šolah: Friderik Dujc, Marija Pöck (m. Terezija) ter Helena Bahovec (s. Assunta). — Reprobirane so bile tri kandidatinje, med izpitom so odstopili trije kandidati in tri kandidatinje.

— **Vzpostavitev radio-postaje v Novem Sadu.** Ministrstvo vojske je odobrilo potrebne kredite za vzpostavitev moderne radio-postaje na aerodromu pri Novem Sadu.

— **Nov petrolejski vrelec** so razkrili pri kopanju nekega vodnjaka v Žepcu. Zdi se, da bo precej močan. Siromašni ljudje iz Žepča in okolice hodijo pridno po petrolej, ki jih zaenkrat nič ne stane.

— **Srebrna poroka japonske cesarske dvojice.** Včeraj so se končale v Tokio svečanosti, ki so se vršile skozi tri dni v proslavo srebrne poroke cesarske dvojice. Cesar je daroval ob tej priliki 1,000.000 jenov za socialne namene, tako pred vsem za podpore najstarejšim moškim in ženskam. Čudna točka programa so bila predavanja o monogamiji, ki so se vršila po vseh šolah države.

— **Prepovedane srečke »Vršački zbor«.** — Ker je glasom obvestila Uprave mesta (policija) Vršac zadruga »Vršački zbor« zaradi nezakonite ustanovitve zabranjena, se opozarjajo vsi prodajalci srečk Vršačkega zbora, da teh srečk ne prodajajo naprej, marveč jih vpošljejo zgoraj navedeni oblasti; denar od že prodanih srečk naj se kupcem vrne. — Policijski ravnatelj dr. Guštin.

— **Izpremembe v državni službi.** Imenovana sta dr. Anton Grebenc in dr. Stanko Perpar za zdravnika pripravnika v javni bolnici v Celju. — V železniški službi v območju ljubljanske direkcije državnih železnic so napredovali: višja revidenta Karel Dornheim in Ivan Lokaj v 2. skupino II. kategorije; višji sprevodnik Dominik Marion in uslužbenec Josip Kyovsky pa v I. skupino III. kategorije. — V sodni službi sta imenovana Josip Wagner, sodni sluga okrožnega sodišča v Mariboru, za poduradnika pri okrajnem sodišču v Šmarju pri Jelšah v I. skupini zvaničnikov ter Franc Kapun, pomožni jetniški paznik okrožnega sodišča v Mariboru v 2. skupini služiteljev. — Premeščena sta: Anton Merc, poduradnik okrajnega sodišča v Šmarju pri Jelšah v enaki lastnosti k okrožnemu sodišču v Mariboru ter poštna uradnica Ana Veselič iz Krške vasi k poštnemu uradu v Kozjem.

— **Razpisana službena mesta.** Deželno sodišče v Ljubljani odda naslednja službena mesta: 1. mesto pisarniškega uradnika v 3. skupini III. kategorije; 2. mesto pisarniškega pomočnika-zvaničnika in 3. mesto izvršilnega uradnika. Prošnje je vložiti v 1. in 2. slučaju do 15. junija, v 3. pa do 22. junija pri predsedstvu deželnega sodišča v Ljubljani.

— **Za asistenta** na višji pedagoški šoli v Zagrebu je imenovan dr. Franjo Zgeč, učitelj osnovne šole v Prevaljah.

— **Službena mesta za kontrolorje mer.** Pri kontrolah mer in dragocenih kovin (državnih meroizkušnih uradih) v Srbiji, Bosni in Hercegovini, Sloveniji, Hrvatski in Vojvodini je popolniti več mest za kontrolorje mer. Zvanej kontrolorja mer spada v II. uradniško kategorijo. Kdor hoče konkurirati, mora imeti dovršeno srednjo tehnično ali vobče srednjo šolo z zrelostnim izpitom. Prošnje je vložiti do 1. junija. Glede podrobnosti glej »Uradni list«, 43. štev. z dne 12. maja 1925.

— **Iz carinske službe.** Imenovani so: za podšefa personalnega odseka v generalni

---

Edgar Rice Burroughs: 55

Tarzanovi doživljaji v džungli.

Tauga sta napadla Toog in druga opica, Tarzanov nasprotnik pa je bil tretji samec, ogromna žival z bivolsko močjo. Nikdar prej ni imel Tarzanov napadalec tako čudnega stvora, kot je bil ta opolzki, gladki samec, v svojih pesteh. Znoj in kri sta pokrivala Tarzanovo gladko, rjavo kožo, vedno znova se je izmuznil prijemu velikega samca in vedno znova je poskušal izdreti svoj lovski nož iz nožnice. Končno se mu je posrečilo — rjava roka je trdno zagrabila kosmato grlo, druga je dvignila ostro rezilo. Trije urni, močni sunki, samec je odnehal med vzdihi in se trdo zgrudil pred nasprotnikom. Tarzan se je takoj umaknil rokam umirajočega samca in priskočil Taugu. Toog ga je videl in se vrgel proti njemu. Sila udarca je izbila Tarzanu nož iz rok in Toog se je pričel boriti ž njim. Sedaj je bil boj enak — dva proti dvema — Teeka pa se je zopet zavedla od hudega udarca in se priplazila čakajoč na ugoden trenutek na pomoč. Zagledala je Tarzanov nož in ga pobrala. Sama ga ni nikdar uporabila, vedela pa je, kako ga Tarzan uporablja in vedno se je bala predmeta, ki je prinašal smrt najmogočnejšemu prebivalcu džungle prav tako, kot so Tantorjevi podočniki ugonabljali sovražnike.

Potem je videla, kako so Tarzanu strgali torbo in z opičjo radovednostjo, ki je niti nevarnost in strah ne pomirita, je pobrala tudi njo.

Sedaj so si stali samci nasproti — tesni objemi so se razklenili. Kri jim je tekla z bokov, obrazi so zardeli od nje. Mali sivobradec je bil tako očaran, da je popolnoma pozabil na vik in ples in sedel trdno na veji, ves udan visoki igri.

Tarzan in Taug sta porinila nasprotnika preko gaja. Teeka je počasi sledila. Ni prav vedela, kaj naj stori. Bila je zbita, trudna in izčrpana od velikega napora, ki ga je pretrpela in prirojeno zaupanje v moč njenega moža in drugega samca iz Keršakovega plemena ji je dalo misel, da ne bosta potrebovala pomoči samice v boju z obema tujcema.

Tulenje in kriki bojevnikov so odmevali po džungli in našli odjek v daljnih hribih. Tarzanov nasprotnik je izustil kak ducat »Kreeg-ah«-ov in sedaj je prišel od zadaj odgovor, kakršnega je pričakoval. Z lajanjem in renčanjem se je približeval ducat ogromnih opičjih samcev gaju — bojevniki Toogovega plemena.

Teeka jih je prva zagledala in je posvarila Tarzana in Tauga. Potem je utekla, ker jo je za trenutek strah prevzel, mimo bojujočih se, na drugo stran jase. In nikdo bi ji ne mogel zato ničesar očitati, ker je še zmeraj trpela radi nadlog in njihovih posledic.

Velike opice so se spustile za njo. Še trenutek, in Tarzan s Taugom bi bila raztrgana na kosce, da služita pozneje pri divji orgiji dum-dum slavja za žrtev. Teeka se je ozrla. Videla je opasno usodo svojih branilcev in v njenih divjih prsih je zaplamtela iskra mučeništva, ki ga je neki skupni oče zapustil pravtako divji opici Teeki, kot ženam višje stopnje, ki velikodušno žrtvujejo svoje življenje za moža. A kaj naj stori? Noža v svoji roki ni mogla uspešno uporabljati, ker je bila preslabotna. Videla je bila, kako je Tarzan metal kamenje in se je tega naučila v družbi z marsikaterim mladostnim tovarišem. Iskala je, kaj bi mogla vreči in je s prsti otipala trde predmete v torbi, katero so bili opičjemu človeku odtrgali. Odprla je torbo, pograbila pest svetlih valjcev — za njihovo velikrat so se ji zdeli prav težki in dobro orožje — ter jih je zagnala z vso silo v opice, ki so se borile pred granitno skalo.

Učinek je presenetil Teeko prav tako kot opice.

Začula se je glasna, oglušujoča eksplozija in razvil se je oblak smrdljivega dima. Nikoli do takrat ni tam nikdo čul tako strašnega poka. Tuji samci so od strahu zakričali, skočili na noge in bežali na lovišče njihovega mirnega plemena, Tarzan in Taug pa sta se počasi zavedala in se postavljala zbita in krvaveča na noge. Tudi onadva bi bežala, če ne bi videla pred sabo Teeke z nožem v roki in s torbo.

Prispevajte za tiskovni sklad „NARODNI DNEVNIKA“

direkciji carin upravnik carinarnice v Bohinjski Bistrici Nikola Vukčević; za kemika I. kat. v glavni carinarnici v Zagrebu Andrej Grošelj, kemik pri carinarnici v Ljubljani; pri glavni carinarnici v Ljubljani za inšpektorja dosedanji upravnik Jakob Rupelj in upravnik carinarnice v Mariboru Jakob Trost; pri glavni carinarnici v Mariboru za inšpektorja dosedanji tajnik carinarnice v Celju Dragomir Rajić.

— **Nov odvetnik.** G. dr. Ciril Kraševec je otvoril v Cerknici pri Rakeku lastno odvetniško pisarno.

— **Vremenske katastrofe na Štajerskem.** V celjskem okraju so povzročili zadnji nalivi povodnji. — Vse reke so izstopile. Tudi v mestu samem je vdrla voda na večih krajih v kleti. Ponekodi je stala do 2 metra visoko. Nad Bregom se je vdrl plaz z Miklavževega hriba ter so hiše v resni nevarnosti. Škoda, kj jo ie napravila voda po poljih in travnikih, je jako velika. Tudi več potov je razdejanih. — V torek zvečer se je vlila nad Dravsko dolino med silnim grmenjem in treskanjem huda nevihta. V gornji Dravski dolini so valili hudourniki s hribov drevje in skale. V Mežici in pri Guštanju je poškodovana državna cesta. Voda je odnesla po vsi Dravski dolini več mostov in poškodovala nekaj žag, tako, da je tudi v tej dolini škoda ogromna.

— **Vlomilci iz Kranja pripeljani v Ljubljano.** Včeraj zjutraj so bili pripeljani vlomilci Marušič, Ciglič in Moravec iz Škofje Loke v zapore deželnega sodišča v Ljubljani. Da niso izvršili samo vloma v poštni urad v Kranju, temveč tudi v poštni urad v Tržiču, je že dokazano. Izdale so jih v Tržiču ukradene klobase, ki so jih našli orožniki pri njihovem »jerpergovalcu« bajtarju Dolinarju.

— **Najden utopljenec.** Danes zjutraj ob 7. uri so potegnili ognjegasci na Bregu, tam, kjer se je nahajala svoječasno gostilna Zabukovec, truplo starejšega moškega, ki je moralo ležati že dalje časa v vodi ker je bilo močno napihnjeno od plinov. Identiteta, do trenutka, ko to pišemo, še ni dognana. Domneva se, da ne gre za Banovca, ker je truplo precej visoke rasti.

DOPIS.

Brežice. »Vdovo Rošlinko«, to novo in že povsod priljubljeno kmečko igro C. Golarja priredi dramatični odsek tukajšnje čitalnice v soboto dne 16, t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani »Narodnega doma« v Brežicah. Po igri v soboto prosta zabava, pri kateri sodeluje iz prijaznosti brežiški godbeni klub. — V nedeljo 17. t. m. ob 3. uri popoldne se ponovi »Vdova Rošlinka« ob znižanih cenah. Naj nihče od Brežičanov, ter ožjih in širših okoličanov ne zamudi lepe prilike, da vidi igro, ki je vzeta zares iz našega kmetskega življenja.

Gospodarstvo.

LJUBLJANSKA BORZA,
dne 13. maja.

Vrednote: 7% investicijsko posojilo iz leta 1921 bl. 62; Loterijska 2½% državna renta za vojno škodo den. 176; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 200, bl. 200; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 225; Merkantilna banka, Kočevje den. 110, blago 124; Prva hrvatska štedionica, Zagreb den. 805, bl. 825; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 190, bl. 200; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana bl. 134; Trbovelj. premogokopna družba, Ljubljana den. 380, bl. 385; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 110, bl. 120; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 265, bl. 280.

Blago: Les: Cerovi krlji od 25 cm prem. napr., od 2 m dolž., fco nakl. post. 12 vag., den. 18, bl. 18; trami od 5/6—6/8, monte, fco meja den. 375; hrastovi frizi od 4—9, od 25—60 cm, fco meja den. 1380; bukova drva, suha, 1 m dolž., fco meja den. 25. — **Žito in poljski pridelki:** Pšenica Rosafé, rinfusa, par. Ljubljana bl. 470; pšenica avstralska, rinfusa, par. Ljubljana bl. 465; pšenica Hard Winter št. 2, rinfusa, par. Ljubljana den. 490; otrobi pšenični, drob., fco. vag. Ljubljana bl. 190; koruza promptna, par. Ljubljana den. 225; oves makedonski, rešetan, fco Ljubljana den. 350, bl. 367.50; krompir rumeni, fco štajerska post. bl. 115; krompir roza, fco štajerska post. bl. 135.

BORZE.

— **Zagreb,** 13. maja. Devize: Curih 11.90 do 12, Praga 181.80—184.20, Pariz 321.50 do 326.50, Newyork 61.28—72.08, London 297.50 do 300.50, Trst 251.60—254.60, Dunaj 0.0863—0.0875.

— **Curih,** 13. maja. Borza: Beograd 8.40, Pariz 26.875, London 25.65, Newyork 516.70, Milan 21.21, Praga 15.30, Dunaj 0.00728.

DRUGA LEDA.

Mlada dama, gospodična Fernande Boffuat je imela čuden doživljaj. Gospodična Fernande je šla 1. majnika na izprehod ter je srečala na auteuilskem mostu moško bitje, ki se ji je skušalo očividno približati. Fernanda je pošteno dekle in ne mara usiljevanja. Toda ta usiljivec se ji spočetka ni zdel nevaren, zakaj kavalir, ki ji je prišel nasproti, je bil labud.

Lep, snežnobel labud, ki je frfotal s perutmi, prožil dolgi vrat iskaje proti gospodični Fernandi ter skušal na vse labudu mogoče načine dokazati, da hoče biti presenečeni gospodični prijeten. Gospodična je skušala sprva ptico prepoditi. Toda labud se ni bal ploskanja z rokami in pretečih klicev. Storil je pravtako, kakor pristen pocestni Don Juan, da upal se je še več; zakaj prišel je s činično drznostjo bližje ter je drgnil nežno svoj vrat ob roki gospodične, kar se človeškemu donhnanu pač težje posreči. Gospodična Fernanda je zakričala iz vsega grla ter zbežala . . .

Toda labud se je zibal za njo. Ker se pregiba na kopnem precej nerodno, si je pomagal s perutmi, in tako je precej dobro dohajal gospodično Fernando, dokler ni prenehala s tekmovalno dirko ter vsa osupla obstala. Tudi labud je obstal, uljuden ob njeni strani.

»Imenitno!« so klicali pasanti. »Krotek labud! Labud kakor psiček! Morali bi ga voditi na vrvici!«

Gospodična Fernanda je poslušala nasvet ter ovila labudu moder svilen trak okrog vratu. Labud je bil s tem zadovoljen. Dal se je res peljati na vrvici. Dal se je celo zapeljati, kakor se to običajno zgodi, ako se da mladenič voditi deklici. — Sledil je gospodični Fernandi rade volje na policijsko ravnateljstvo.

Tu so skušali ugotoviti telefoničnim potom provenienco labuda. Toda vse povpraševanje v »Jardinu d' Accelimation«, pri čuvaju »Bois de Boulogne«, v »Jardinu de Plantes« je bilo zaman. Labud je ostal zagonetka. Samo nekaj je postalo uradnikom jasno: Da se krilati neznanec noče ločiti od Fernande. Ko je zapustila deklica sobo, je postal divji, jel pihati in sikati ter napadati uradnike. Nobeno prigovarjanje ni pomagalo. Fernanda ga je morala zopet odvesti na vrvici. Sedaj se nahaja pri stricu mlade dame, ki je gostilničar v Auteuilu. Labud se da krmiti samo od Fermande ter se sklonil z očividnim zadovoljstvom, ako ga ona poboža.

RADIOPROGRAM
za 14. maj 1925.

London (365) in druge angleške postaje: 20—23 koncert.

Belfast (435): Inphigenia na Tennisu od 19.30 naprej.

Zürich (515): 13.30 (glasovir), 17 (Hotel Bar au Lac), 20.30 (slovanski večer) koncert (Glinka: Ruslau in Budmila, Borodin: Notturno iz 2. kvarteta, Dvořak: slovanski plesi št. 6 in 8, Wieniawsky: legenda, Rubinsten: Valse Caprise, Čajkowsky: Eugen Onegin, Smetana: Prodana nevesta).

Paris-Petit Parisien (345): 20.30, 21.15 koncert.

Paris-Radio (1750): 12.30, 20.45 koncert.

Bruxelles (265): 20.15, 21.10 koncert.

Rim (425): 20.30 »Madame Butterfly«.

Waršawa (385): 18—19 koncert.

Dunaj (530): 20 opera »Mignon«.

Berlin (505): 11—12.50, 16.30—18, 22.30 do 24 koncert, 20.30 »Die Geschichte von den sieben Gehenkten«.

Breslau (418): 12.05—12.55, 17—18 koncert.

Frankfurt (470) in Cassel (288): 16.30—18 koncert, 19 »Die lustigen Weiber von Windsor«, opera.

Hamburg (395), Hannover (295) in Bremen (330): 14, 16.30, 18, 20 koncert, potem plesna glasba.

Königsberg (463): 17—18, 20—21, 21.15 do 22.15 koncert.

Leipzig (454) in Dresden (292): 20.15 koncert.

München (485) in Nürnberg (340): 19.45, 22.15 koncert.

Münster (410): 16.30, 17.30, 21.20 (Goethe) koncert.

Stuttgart (443): 17—18.30, 20—21, 21.15 do 23 koncert. Mazuran.

Izdajatelj: dr. Josip Hacin.
Odgovorni urednik: Železnikar Aleksander.
Tiska tiskarna »Merkur« v Ljubljani.

Jack London: (83)

Burni doživljaji.

Roman z južnega morja.

XXVII. POGLAVJE.

Predaja.

Ko je Sheldon stopil iz gozda, je našel Joano, ki je čakala pri vratih na dvorišču. Opazil je, da se je očitno razveselila, ko ga je zagledala.

— Ne morem vam povedati, kako sem vesela, da vas vidim! — ga je pozdravila. — Kaj se je zgodilo s Tudorjem? Kar neprijetno je bilo slišati, ko je sedaj nazadnje hreščala avtomatična pištola. Kdo je streljal, vi ali Tudor? —

— Torej vam je vse znano — je odgovoril hladno. — No, Tudor je streljal, toda z levo roko. Leži tam z luknjo v rami. — Pri tem jo je ostro opazoval. — To je razočaranje, kaj? — je dejal polagoma.

— Kako to mislite? —

— No, da ga nisem ubil. —

— Saj vendar nisem hotela, da bi umrl samo zato, ker me je poljubil, — je kriknila.

— Ah, on vas je poljubil! — Mislil sem, da vas je ranil na roki.

— Lahko bi se to imenovalo tudi poljub, dasi me je zadel samo na konec nosu. — Pri spominu na ta dogodek se je zasmejala. — »Toda zato sem ga že jaz sama izplačala. Udarila sem ga po obrazu. In roko mi je tudi stisnil. Vsa črna in modra je, le poglejte.

Zavila je široki rokav svoje bluze in mu pokazala rano — odtisek dveh prstov.

V tem hipu je prišlo iz gozda par črncev, ki so nosili ranjenca na priprosti nosilnici.

— Mar ni to romantično? — je dejal Sheldon porogljivo, ko je opazil Joanin osupli pogled. — Sedaj moram prevzeti vlogo zdravnika in ga izlečiti. Tak-le dvoboj v dvajsetem stoletju je smešen. Najprej prevrtate človeka potem pa mu morate zdraviti rane.

Morala sta se nekoliko umakniti, da je mogla nosilnica mimo, in Tudor, ki je čul to opazko, se je oprl na laket zdrave roke ter dejal z zaničljivim nasmehom:

»Če bi vas zadela moja kroglja, bi si morali odprtino zamašiti s krožnikom«.

— O, vi podlež! — je vzkliknila Joana. — Obrezali ste svoje projektile!

— Tako sva se dogovorila — je odgovoril Tudor. — Vsa sredstva so bila dovoljena. Če bi hotela, bi se mogla poslužiti tudi dinamita.

— Res je — je potrdil Sheldon, ko sta stopala za nosilnico. — Vsako orožje je bilo dovoljeno. Ležal sem v travi, kjer me ni mogel opaziti, in sem lepo prežal nanj. To pride od tega, če so žene na plantaži. Sedaj pa mislim, da bo treba poskrbeti za antiseptična sredstva in obveze. Stvar ni enostavna in zato bom moral malo pobrskati v svojih knjigah, predno se ga lotim. —

— Ne morem uvideti, da bi bila to moja krivda — je pričela. — Kaj morem za to, da me je poljubil? Nikdar si ne bi bila mislila, da se bo drznil. —

— Nisva se borila radi tega. Pa sedaj ni časa za pojasnila. Prinesite, prosim, obveze in bombaž, jaz pa si medtem prečitam »strelne rane«, da bom znal pravilno ravnati.

— Ali močno krvavi? — je vprašala.

— Ne, mislim, da kroglja ni zadela nobene važne žile. Ta bi bila lepa, če bi se še to zgodilo.

— Potem se vam pa ni treba truditi s čitanjem — je rekla Joana. — Umiram od radovednosti in neskončno rada bi čula, zakaj se je to zgodilo. Apostel leži na v brezvetrju na morju in čolni so že spuščeni. V petih minutah bo zasidran. Doktor Welskarere je gotovo na palubi. Zato nam ni treba storiti drugega kot Tudorju lepo udobno postlati. Najbolje bo, če ga daste v svojo sobo pod mrežo zoper moskite in pošljete čoln po doktorja Welshmera z naročilom, naj prinese svoje instrumente seboj. —

Eno uro kasneje je doktor Welshmere zapustil bolnika, ki ga je bil preiskal in obvezal. Odšel je navzdol na obrežje, da se vrne na palubo. Popreje pa je še obljubil, da pride k obedu. Joana in Sheldon sta stala na verandi in gledala za njim.

— Nikdar več si ne želim podobnega doživljaja, že radi teh misijonarjev ne, ki sem jih videla na Salomonskih otokih — je dejala ter sedla v polubni naslonjač. —

Nato pa je pogledala Sheldona ter prasnila v smeh.

— Prav imate — je dejal. — Isto čutim tudi jaz — človek se le osmesi in bi vrh tega skoro ubil svojega gosta. —

— Toda še vedno mi niste povedali, zakaj se je to zgodilo. —

— Vi ste bili vzrok — je odgovoril kratko.

— Jaz? In pravkar ste mi rekli, da ne!

— Ah, ne radi onega poljuba. — Pristopil je k ograji, se naslonil nanjo in uprl oči v Joano. — »In vendar je bilo to zavoljo vas in zato vam to lahko povem. Ali se spominjate, da sem Vas že davno svaril pred posledicami, če bi hoteli postati solastnica na Berandi. Glejte, sedaj govori že vse obrežje o tem in Tudor mi je neprestano ponavljal one klevete. Iz tega lahko sprevidite, da ne bi bilo dobro za vas, če bi ostali v takih odnošajih na Berande. Bolje bi bilo, če bi odšli.

MALI OGLASI

Cena oglasom do 20 besed Din 3·—, vsaka nadaljna beseda 50 para.

Suhe mavrohe ali smrčke

kupujemo. Kupci smo tudi za suhe gobe jurčke. Sever & Ko. Ljubljana.

Vera in Rolpha.

Ker je bil zadnji sestanek, kakor znano, radi vremenskih neprilik nemogoč, prosiva za novega če še reflektirate. Odgovor z vajinim naslovom na upravo »Narodnega Dnevnika« pod »Kastor in Pollux«.

Trgovci zaslužijo

dobro pri patentiranih javorjevih pralnikih 28 × 31 cm kot slonokoščeni, trpežnejši od pločevinastih, 50 komadov 400 Din povzetjem. Vrečko, Polzela.

Gospodična

večja vseh pisarniških del išče službe za takoj ali pozneje. — Gre tudi nekaj mesecev brezplačno. Ponudbe prosi na upravo pod »Delo«.

Abadie

cigaretni papir zopet stalno na zalogi. A. Lampret, Krekov trg 10.

Kupi se

pohištvo za pisarno (večjo amerik. omaro, stole, event. celo garnituro, preproge itd. — Podrobne ponudbe na upravo lista pod šifro »I. B.«

Miren gospod

kateri je celi dan odsoten išče sobo z separatnim vhodom, najraje v bližini opere. Ponudbe do 21. maja na upravo lista pod »Soba«.

Instrukcije

v vseh predmetih daje dijak gimnazije. — Naslov se izve v upravi.

Upokojenec

bivši skladiščnik, zmožen več jezikov in pisarniških del, išče mesta kot hišnik, skladiščnik, sluga, inkasant ali kaj sličnega. Zahteve nizke. Ponudbe prosi na upravo lista pod »Vesten«.

Šivalni stroj

dobro ohranjen se kupi. Ponudbe na upravo pod »Takoj«.

Kupi se

dobro ohranjeno moško kol. Ponudbe na upravo pod šifro »Kolo«.

„Opeka“

prvovrstne zidake priporoča opekarna

„EMONA“ D. D.

v Ljubljani — Tovarna na Viču (Brdo) — Pisarna v Pražakovi ulici 3, prtličje.

Damski in dekliški slamniki

po znižanih cenah ravnokar došli!

Oblike damske od Din 70·— do Din 150·—, otroške od Din 50·— do Din 70·- nakiteni od Din 100·- naprej — dokler traja zaloga.

Oglejte si cene v izložbi

MINKA HORVAT, Ljubljana,
Stari trg štev. 21

Znanja želi

gospod iz krogov inteligence. Poznejša ženitev ni izključena. Reflektira na dame do 40 let. Ponudbe pod »Izobrazba in samostojnost«.

„GROM“

CARINSKO POSREDNIŠKI IN ŠPEDICIJSKI BUREAU
LJUBLJANA, KOLODVORSKA ULICA 41.
Naslov brzojavkam: „GROM“. Telefon interurban štev. 454.
PODRUŽNICE:
Maribor, Jesenice, Rakek.
Obavlja vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod kulantnimi pogoji.
Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresne pošiljke.

GAMAUFOVO umetno gnojilo za cvetlice

je izborno učinkovito sredstvo, katero omogoči rastlini do izredno bujnega razvoja in vzbudi v cvetu mnogo intenzivnejšo nianso barve. Cena zavojčku Din 3·—. Razpošilja društvo:

„VRTNARSKA ŠOLA“ V KRANJU.

Stalna zaloga: Herzmansky, Korsika, Adria, Bajc, Urbanič. Kanc.

GATERMOJSTRA

iščem, samca, ki zna žagati za seljake hrastovino s polnim gaterjem 36 colov in cirkularnom žagom, mora znati dobro brusiti žage na šmirgel in male poprave ispolniti. Stan in hrana prosta. Nastop takoj. ANTOLEK, mlinar Ivaničgrad pri Zagreb.

Oglašajte v „Narodnem Dnevniku“.